

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Добринка Чанкова – преподавател по Наказателен процес в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“- Благоевград - член на научното жури за публична защита на

дисертационния труд на докторанта на самостоятелна подготовка

Славка Димова Димитрова- Симеонова, на тема:

ПОНЯТИЕТО ”ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ” В БЪЛГАРСКОТО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО

За присъждане на образователната и научна степен „доктор” по

Професионално направление 3.6 Право /Наказателно право/

Докт. Славка Димова Димитрова - Симеонова е представила дисертационен труд, посветен на един класически и съществен проблем, с особено значение както за българското наказателно право и юриспруденция, така и за европейското и международното наказателно право.

Понятието „длъжностно лице” е определящо за правилната правна квалификация на редица групи престъпления - документни, стопански, престъпления по служба и др. и респективно - за адекватната наказателноправна защита на широк кръг обществени отношения. Същевременно, то е динамична категория, исторически и обществено обусловена, и се променя и развива с измененията в държавата и обществото.

Докторантът правилно е установил, че последните изменения в българския Наказателен кодекс в значителна степен разширяват обхвата на това понятие, което

поставя сериозни проблеми пред теорията и съдебната практика. Поради това тя си е поставила за цел да бъдат разработени теоретични признаци за очертаване на различните категории длъжностни лица, които адекватно отразяват новите положения в законодателството и съвременния опит в това отношение. Тази цел е изпълнена успешно. Главната задача на изследването - изясняването на правната същност на понятието „длъжностно лице” и обосноваването на необходимостта от изработването на актуална дефиниция на това понятие - е реализирана в пълна степен. Въз основа на получените резултати са направени важни теоретични обобщения и изводи и са предложени конкретни идеи за усъвършенстване на нормативната уредба, които имат безспорен приносен характер.

За целите на изследването докторантът е направил внимателен исторически преглед на понятието „длъжностно лице” и анализ на престъпленията, извършени от този наказателноправен субект, от древността до наши дни, проучвайки значително количество литературни източници. Тази част на труда е обогатена от сравнителноправния обзор на законодателството на 8 държави, сред които Германия, Франция, Русия, САЩ и Китай. Изследвано е понятието „длъжностно лице” в релевантните международни актове. Това, освен че представлява новост за българската доктрина, е спомогнало за реципирането на удачни решения за формулирането на предложения за законодателни промени.

Анализът на длъжностното лице като особен субект на престъпление и изследването на категориите длъжностни лица по чл. 93, т. 1 от НК имат централно място в дисертацията. Тук се съдържат и основните приноси от научен и практически характер. Дисертантът обосновава, че е нужна нова класификация на длъжностните лица на две категории – публични и частни. Критерият е на базата на възприетото вече и в теорията, и в съдебната практика деление на длъжностните престъпления в публичния и частния сектор.

Правилно се поддържа, че терминът „обществени организации” морално е остарял и би следвало да бъде заменен с възприетия в европейското законодателство и в по-новите ни закони термин „публичноправни организации”. Предложени са удачни промени с цел осъвременяване и на други относими към темата понятия, като вм. „държавно предприятие” да се използва „публично предприятие”, вм. „държавно учреждение”- „администрация” и др.

Направени са важни разграничения с научна и практическа стойност между понятието „длъжностно лице” и сходни понятия като „държавен служител” и „орган на власт”; открито е ясно кои лица не са длъжностни. Специален акцент е поставен върху дискусияния въпрос длъжностни лица ли са лекарите. Дисертантът дълготрайно изследва този проблем и може да се твърди, че има принос за промяната на съдебната практика по въпроса. Поддържаното в дисертацията становище, че не всички лекари са длъжностни лица и във всеки конкретен случай съдът следва да определи дали има това качество, може да бъде споделено, още повече, че са дадени конкретни детерминанти на тази преценка.

За първи път проблемите на понятието длъжностно лице са разгледани през призмата на другите клонове на правото – административно, търговско, конституционно, което придава комплексен характер на изследването. На тази база се предлага установените несъответствия в терминологията да бъдат преодолени чрез уеднаквяване на понятията, използвани в гражданските закони.

Формулирана е изцяло нова дефиниция на понятието „длъжностно лице”, която може да бъде подкрепена.

Като цяло, дисертацията представлява задълбочено изследване, отличаващо се с прецизност и добросъвестност, на което са посветени значителни усилия, довели до полезни за науката и практиката резултати. Възприетата методология е правилна. Използвани са различни общонаучни и специални методи на научно изследване и различни способности за тълкуване в правото. Това обезпечава верността на направените изводи. Налице са достатъчен брой публикации по темата.

Трудът е завършен съвсем навреме, тъй като предстои приемането на нов Наказателен кодекс, в който въпросът за длъжностното лице отново е на дневен ред. Считаю, че в дисертацията се съдържат достатъчно разумни теоретични обобщения и предложения *de lege ferenda*, които незабавно следва да се предоставят на законодателя, за да не се възпроизведат съществуващите проблеми, свързани с разбирането и тълкуването на понятието длъжностно лице.

Все пак, към дисертационния труд могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки.

Не е голям броят на използваните източници на чужди езици. Не са визуализирани резултатите от изследването графически, което би спомогнало за повишаване на неговата комуникативност и убедителност. Тези бележки обаче са с миноритарно значение и не се отразяват върху общата оценка на труда, а само целят да го подобрят при работа върху него за в бъдеще.

В заключение считам, че на дисертационния труд на докторанта *Славка Димова Димитрова- Симеонова* трябва да се даде положителна оценка и тя да получи образователната и научната степен **ДОКТОР по професионално направление 3.6 Право /Наказателно право/.**

25.02.2014

Член на научното жури:

Проф. д-р Д. Чанкова